VALerius Probus
155
R.368356
74

Valerii probi grāmatici de interpretandis romanō rum litteris opuſculum feliciter incipit.

Romanorū ciuiū noia: ꝑnomia ac cognomina. eorumqꝫ magiſtratuum.

Alie abreuiature ex Valerio probo excepte.

Littere ſingulares in iure ciuili de legibus & plebiſcitis.

In legibus actionibus hec.

In editis perpetuis.

De ponderibus: De numeris

Lex ex tabellis diuum de re futuaria. Sacra lex.

Vt quemadmodum ſibilla. In arcu Rome ſculpi fecit uigiti litteras quæ per Bedam declarate fuerūt

Epitaphium ſitu polenſis paraſiti

Sāmonici Sereni. ex. quinto libro rerū recōditarꝝ.

Phyliſci cōſolatoria marco ciceroni colloquenti preſtita dum in macedonia exularet per Ioannem auriſpam e greco in latinum traducta.

R. 368385

Ioannes bonardus præſbiter Veronenſis; Suo·uene
rando præſbitero Marco plebano digniſſimo. Diuæ
Mariæ gratiarũ Sancti Fantini de Venetiis. S.P.D.

COnſideranti mihi diebus iſtis. Reuerende;
& ornatiſſimæ plæbane; nihil dulcius; nihil
q; amabilius; tum ob nimiã tuã liberalitatẽ i
oĩſq; munificẽtiam; tum etiam ob humani
tatẽ cõtingere potuit; ex ingenti & admirabili tua libe
ralitate erga amicos & beniniuolos. Cũ Iure tam diui
no q̃ hũano cogẽte poſt pientiſſimũ in deos obſequũ
qcq̃d in nobis eſt; Nihil eſt tã arduũ tãq; difficile qn
illud libẽtiſſima frõte ſubirẽ; Vt tibi rẽ gratã facerẽ
qa ſic me cogit ſingularis & eximius amor quo in te
affectus ſum. Vt notationes Valerii probi grãmatici
de interp̃tandis romanorũ litteris una cũ phyliſci con
ſolatoria marco uaroni colloquẽti; nec nõ & Romão
rũ ciuium noĩa & cognomina; & aliorũq; plurimorũ
dicta q̃ cõpilatori p me tradenda; corigẽdaq; in illis q̃
diutius hre ſtudii ad tui honorẽ & memoriã hoc fa/
cerẽ dcreui; & hãc breuẽ oraciũculã i ſcriberẽ; qa tot &
tante ſunt tue uirtutes qbus delectaris; & nõ ſolũ ec/
cleſiaſticis hyſtoriis; ſed & hũanis & hoc ex fide & in
tegritate tua; qua ſemp in amicis uſus es; & quã ego
quoq; in rebus meis a te pfectã Cognoui; nõ puã mi/
hi in preſentiarũ fidutiã affert, ut præter amorẽ & be
niuolentiam; qua ex tua humanitate & probitate i me
conſecutus es; iube rogo Siqd a me uides p̃ſtari poſſe
iocundius. uale mi Reuerende. VI. Idus Aprilis & p̃
ſidium & dulce decus meum.·.

VALERII PROBI GRAMMATICI DE INTERPRETANDIS ROMANORVM LITTERIS OPVSCVLVM INCIPIT.

EST ET CIRCA PERſcribendas uel paucioribus litteris notādas uoces ſtudium neceſſariū: quod parti pro uoluntate cuiuſq; fit: partim uſu publico & obſeruatione cōmuni. Nā apud ueteres quū uſus notarū nullus eēt. Sribēdi facultatē maxīe in ſenatu q aderāt in ſcribēdo. Vt celerit̃ cōphēderēt: qdā uerba atq; noīa ex cōi cōſenſū primis lr̃is notabāt: & ſingule lr̃e quid ſignificabāt in prōptu erat qd̄ noībus. Pronoībus: legibus publicis: Pōtificūq; monumētis iuriſq; ciuilis libris & nunc manet. Ad quas notatiões publicas accedit & ſtudioꝝ uoloūtas: Vt unuſqſq; familiares ſibi notas ꝓ uolūtate ſignaret: quas cōprehēdere infinitū ē. Publicæ ſane tenēdæ ſunt. q̄ i monumētis plurimis & hiſtoriaꝝ libris ſacriſq; Publicis repiunt̃ ut ſunt iſte:

A	Aulus
AVG.	Auguſtus. uel augur.
AA. uel. AA.	Auguſta.
AA. uel AVG.	Auguſtalis
AVR.	Aurelius
AG.	Agit
AG.	Actio
ACON. ACON.	
ACIN.	Actionē
AM.	amicus

AM.N.	Amicus noſter
AVC.	Auctoritas
A.	Aut uel ager
AT.	Autem
AN.M.	Actionem mandat
AP.	Apud
APP.	Appellat
ACC.	Accœperat
ADI.	Adiutor
ADI.P.	Adiutor ꝓuicie uel pr̃iæ uel (populi
AD.L.	Ad locum
AD.F.	Ad finem
AD.E.	Ad exactorem
AB.V.C.	Ab urbe condita
AED.	Aedes
A.A.A.F.F.	Aere argento; auroflato: ferunto uel flauo ferundo
A.L.E.	Arbitrium litis eſtimandæ:
A.D.P.	Ante diem pridie
A.A.L.M.	Apud agrũ locũ monumẽti
A.P.R.C.	Anno poſt Romã cõditam
AG.	Agrum
AEDIL.CVR.	Aedilis Curulis
AED.PL.	Aedilis plebis
A.P.Q.	Auli Publii Q uinti
A.A.	Apud agrum
APP.	Appius
ANN.uel.AN	Annis uel annos
ANT.	Ante uel antea

A.N.	Ante noctem
A.X.	Annis decem
ANT.T.C.	Ante terminum conſtitutū.
A.A.A.F.F.Q V.TI.	Auri argenti eris flato: fabrice Q uirinalis tyberi.
ADP.uel.ADOP.	Adoptiuus.
ACVB.AVGG.	Acubiculo Auguſtorum
B.	Bonus
BR.	Bonorum
B.F.	Bona fide.uel Fortuna
B.F.	Bona filia
B.F.	Beneficium uel bonū factus
B.F.C.	Bona fide Contractum
B.M.	Bonæ memoriæ
B.M.	Bene merenti
B.uel.B.	Balbius uel balbus
B.A.	Bonam actiōnem
B.P.	Bona poſſeſſio
B.M.F:	Benemerenti fecit
B.M.P.	Benemerenti poſuit
B.P.	Bonū publicū uel bōa pr̄na
B.F.	Benefecit
B.A.V.	Bōis auſpiciis uel bōis auibꝰ
B.V.	Bonus uir
B.F.	Bona fœmina
B.R.P.N.	Bono reipublicæ nato
B:F.P.	Bonæ fidei poſſeſſor.
C.	Caius

C.S.	Conſulum ſententia
CL.	Claudius
CIPP.	Cippum
CM. CN.	Comis Cnæus
COR.	Cornelius
CAES.	Cæſar
CAES.A.uel AVG.	Cæſar Auguſtus
CR.	Contractum
C.CR.	Contrarium contractum
Ɔ.	Caia uel Con
ƆO.uel.Ɔ:	Controuerſia
CC.	Circum
CA.	Cauſa
C.M.uel CA.M.	Cauſa mortis
C.R.C.	Cuius rei cauſa
C.R.C.P.	Cuius rei cauſa promittis
COS.	Conſul
COS.	Conſules.
CL.	Cai Libertus
CON.	Conſularis
C.R.	Ciuis romanus
COL.	Colonia uel coloniæ
CR.	Creticus
CONS.	Cõſiliarius.
CN.ARR.	Cnæus Arrius
C.C.	Conſilium cœpit uel ceſſet
C.C.	Cauſa cognita.
C.V.	Centum uirum
COM.OB.	Comitia obdriaca

CEN.A.	Cenſoris arbitratu
COH.	Cohors
COS.DES.	Conſul deſignatus
COSS.DESIG.	Conſules deſignati
C.F.	Cai filius
CR.	Cripus
Ɔ·⅂·	Caia libertā
Ɔ·⅂ꓘ·	Conliberate cariſſima
CVR.	Currionum
CENT.	Centuria uel centurionum
CENTN:	Centuriones
CA.uel CAM.	Camillus
CENS.uel CNS.P.	Cenſor perpetuus
CL:	Caius libertus
D.	Diuus
D.uel.ᗡ·	Diua
DEST.	Deſtinato
D.P.P.	Deo perpetuo
D.P.	Diuꝰ pius: uel diis penatibꝰ
D.	Deuotus
De.D.	Deo dicauit
D.D.	Dotis dictio
D.D.	Diis dantibus
D.D.	Dono dedit
D.P.	Deo perpetuo
DEC.	Decius
DD.	Dedicauerunt
D.V:	Deuotus uir : uel ueſter uel
DOT.	Dotem (diis uolētibus.

DP.	Dotem petil uel diis paternis
D.F.	Dotem fecit.
D.M.VEL.D.M.'	Dolum malum.
D.M.	Domus mortui
D.M.	Diis manibus
D.M.S.	Diis manibus ſacrum
DT.	Duntaxat
DN.	Dominus.
DNN.	Dominis
DF.	Defunctus
DIL.	Dilectiſſimus.
DVL.	Dulciſſimus
D.Q.R	De qua re
D.Q.S.	De quo ſupra
D.C.S.	De conſulum Sententia
DIG.M.	Dignus memorie
D.PEC.R.	De pecuniis repetundis.
D.T.S.P.	Diem tercium Siue perendie
DV.	Diis uolentibus
D.L.S.	Diis laribus ſacrum
DR.	Druſus
DN.	Domino noſtro
DD.NN.	Dominis noſtris
DDD.	Datus decreto decurionum
D.M.AE.	Deo magno æterno
DIL.S.	Dilectiſſimus ſeruus
DEC.DEC.	Decem decani
DEC.DEC.	Decreto decurionum uel decem decuriones

D.L.	Dat laudẽs
DES.	Deſignauit
D.D.L.M.	Dono dedit libero munere
D.C.uel.CAES.	Diuus Cæſar
D.P.S.	Deo poſuit ſibi
D.L.D.P.	Diis locum dedit publicæ
DVC.DVC.	Ducũ ductore.uel ducũ du
D.IMM.S.	Diis ĩmortalibus ſacꝝ (ctio
D.I.M.	Diis inferis maledictis
D.D.D.D.	Dignum deo donũ donauit
D.V.	Deuotus ueſte
D.AVG.	Diuo Auguſto
D.C.A.	Diuus Cæſar Auguſtus
DOMIC.COS.XIII.	Dõitius cõſul tertiꝰ decius
LVD.SACR.F.C.	ludoſ ſacroſ faciũdũ curauit
E	Eſt
EE.	Eſſe
ER.	Erũt.uel erit.uel Aerarii
EI.M.uel.Eꝰ.M.	Eiuſmodi
Eꝰ.uel.E.	Eius
E N.	Etiam nunc
EG:	Eger
EPI.uel EP.	Epiſtola
EP.M.	Epiſtolam miſit
EQ .R.	Eques romanus
EX.R.	Exactis regibus
EOR.	Eorum
EF.uel.FIL.	Eius filius

F.	Filius
F.uel.Ⅎ.	Filia
F.FA.	Filius familias
FS.	Fratres
FR. F.	Fratris filius
FOR.	Foris uel foras
FOR.	For; uel forte uel fortrna
FR.I.	Forum iulium
ER.L.	Forum liuium
F.F.F.	Fortior fortuna fato.uel fortius fortuna fatum
F.M.	Fati munus
F.M.I.	Fati munus impleuit
F.C.	Fidei cõmiſſum uel fiduciæ cauſa uel fraude creditoris
FF.	Fecerunt.uel fundauerunt
F.F.	Fabrefactura.uel fabricauẽ (rũt
FF.	Fabrefactum
FR.	Fronte
FL.	Flauius
FLAM.	Flaminius
Ⅎ.uel.Ⅎ.	pro.F.& dicitur digama
F.V.C.	Fraudis uẽ cauſa
FAB.	Fabius
F.H.	Filius hæres
G.	Gaudium.uel genius
GR.	Gratis uel gerit
G.G.	Geſſerunt

GR.	Genus regium
GR.	Genus rerum
GL.	Gloria
GL.P.	Gloria parentum uel patriæ uel populi
GL.E.R.	Gloria exercitus romāī
G.S.	Genio ſacro uel ſacrum
G.AVG.	Genio Auguſti
GL.NL.	Gloria nominis latini
GER.uel GER.	germanibus
GL.R.	gloria romanorum
GL.P.R.	gloria populi romani
H.	Honori: honos uel hōeſtas
H.V.	Honeſtus uir
H.V.	Honeſta uita
H.M.uel.W.	Honeſta mulier
H.F.	Honeſta fœmina
H.L.	Honeſto loco
H.L.N.	Honeſto loco natus
H.	Heres uel hæredes
H.	Hora
H.B.	Hora bona
H.M.uel H.	Hora mala
H.S.uel.H.	Hora ſecunda uel ſacra
H.H.uel.	Homo
HO.H.	Honeſtus
H.P.	Hic poſuit uel poſſunt
H.S.	Hæc ſit

H.I.	Hereditario iure
H.F.	Hic fundat uel fundauit
H.M.H.N.S.	Hoc monumētū hæredes n̄
H.DD.	Hic dedicauit (ſequunt.
H.S.V.F.M.	Hoc ſibi uiuēs fieri mādauit
H.L.H.N.S.	Hic loc9 hæredes n̄ ſequēt.
I.	in
I.	inter
ID.	interdum
IA.P.	intra prouinciam
I.L.	intra limitem
I.C.	intra circulum
I.T.C.	intra tenpus conſtitutum
IMP.	imperator
IMPP.	imperatores
I.D.	in dimidio
I.D.	iuriſdicendi uel iuridicundo
I.P.	in poſſeſſione
I.L.S.	in loco ſacro
I.L.R.	in loco religioſo
I.L.D.	in loco diuino
I.E.	iudex eſto
I.L.P.	in loco publico
I.S.	in ſenatu uel iudicium ſolui
I.S.C.	in ſenatu conſulto
I.P.	iuſtus poſſeror
I.F.	in foro
I.FO.C.	in foro Cæſaris

PROBI

I.FO.P	inforo pacis. uel palidis
I.FO.TR:	in ſoro traiani
I.FO.IV.uel.I.	in foro iulil
I.FO.POP.	in foro populi
I.FO.L.uel.L.I.	in foro Liuii uel lucii
I.R.	iure rogauit. uel iure romão
I.FO.FLAM.	in foro flamii. uel flaminis
I.FO.POP.	in foro pompilil
I.FO.P.R.	in foro pro Roſtris
IIIIII.uel.IIIIII.uel.IIIIII.	uel.IIIIII.
uel.IIIIII.VIR.	Sextũuir. uel ſexiumuir.
IIII.uel.IIII.VIR.	Quartumuir
III.VIR.uel.III.	Triumuir
II.VIR.uel.II.	Duumuir
I.N.Q.	in iuſtis nuptiis queſitum
I.D.P.	iuridicuodo preerit
I.D.C.	iuriſdicendi cauſa
I.C.E.V.	iuxta cã eſſe uel eius uidetur
I.D.	inferis Diis
I.O.M.	ioui optimo maximo
IN.FR.P.VI.	in fronte pedes ſex.
IN.AG.P.X.	in agro pedum decem
IN.F.IN.A.V.L.	in fronte. in agro uerſus lon
P.X.	ge pedum decem
IVNON.ET.	iunoni &
PROSERP.	proſerpinæ
K.uel KL.	Kalende
K.Q.	Kalende quintiles

K.I.uel.IAM.	Kalendæ Ianuarii
K.S.	Kalendæ Sextiles
K.D.	Capite diminutus
K.C.	Capite cẽſꝰ,uel cẽſuũ uel ce
K.C.	Carthago ciuitas (ſus
K.P.	Cardo poſitus
K.T.	Capite tonſus
KAR.	Carthago
KAR.M. uel MAX.	Cardo maximus
KF.	Kardo finalis
K.	Kaſtra
K.P.	Kaſtra ponit
K.DD.	Kaſtra dedicantia
K.uel KA.	Kariſſima
K.	Kaput p duo cappa iũcta cã
L.	luciꝰ uel Leliꝰ (lũie cauſa
L.C.	lucius catius
L.M.	lucius murenà
LC.S.	lucrum ſacrum
LC.D.	lucrum diuinum
L.D.	locum deditum
L.EM.	locus emptus
L.P.	locus proptius
L.Q.S.	ſocus qno ſuprà
LA.C.	latini coloni
L.T.	lucius Tatius,uel titiũs
L.S.	laribus ſacrum
L.P.C.R.	latini priſci Ciues.Romani
L.D.DD.	locum diis dedicauit

L.D.DD.	loc9 datus d̄creto decurionũ
L.G.D.	legẽ dat. uel dedit
L.D.A.B.M.	locũ dedit aulus bñmerẽti
L.AG.	lex agraua
L.IV.	lex Iulia
L.VOC.	lex uoconia
L.CIN.	lex cinthia
LIB.	libertas uel libertũs
L.L.	lucii liberti
LEG.X.	legio decima
L.PVB.	loco publico
L.PR.	loco priuato
L.H.	locum hunc
L.F.	lucii filius
L.D.	locum dedit
L.L.Q.F.	locũ luceium quinti filium
L.L.L.	lucii liberti locus
M.	Marcũs
MAX.	Maximus
MA.	Macuuius
MVN.	Municipia uel municeps
M.E.M.	Mnnicipia eius municipii
MAG.EQ.	Magiſter equitum
M.	Monumentum
MV. uel. M.	Mucius
M.F.	Marci filius
M.L.	Marci liberti. uel militis lo(cus
M.N.	Meo nomine

MNF.L.	Manifeſtus locus
MV.F.	Mucii filius
W.	Mulier
MS.	Menſibus uel menſes
M.P.uel.POS.	Menſa poſuit
MIL.	Miles (ſecrauit
M.C.	Monumētū cōdidit uel cō/
M.MAN.	Marcus Manlius
M.N.	Milia nummorum
M.R.	Militiæ. Rauenatis
M.POP.	Marcus Popilius
M.AEM.	Marcus Aemilius
M.REG.	Militiæ Regienſium.
N.	N onius.uel.non.
N.uel.N.	Noſter.uel nepos
N.L.	Nominis Latini
N.C.K.	Non calumine cauſa
NON.	Nonarum
N.	Numiſmatis uel nummus
N.	Noſtro uel neptuno
N.F.N.	Nobilis familiæ natus
N.CL.	N ero claudius
N.G.	N obilis genere
N.MACR.	N onius macrinus
NEP.S.uel.SAC.	N eptuni ſacellum
O.uel.OP.	Optimo
OP.	Oportet
OP.	Optimo principi

OR.	Ornato
O.	Ordo.
OB.CIV. SER. uel	O.C.S. Ob ciues ſeruatos
O.V.F.	Oibus uis fecit
OB.M.E.	Ob merita eius
OB.M.P.E.C.	Ob merita pietatis & cõcordie
OB.	Obiter
OR.M.uel.M.	Ordo militũ
ORB.PAR.	Orbati parentes
O	Opertum uel mortẽ ſubiit
P.	Publius
POP.	Popilius uel populus
P.R.	Populus Romanus
P.I.R.	Populum iure rogauit
P.S.	Poſuit ſibi
PS.	Plebiſcitum
PR.	Prætor
PRR.	Prætores
PP.C.uel.P.C.	Patræs conſcripti
P.C.	Pactum conuentum
P.C.	Pecunia conſtituta
P.P.	Pater patriæ
P.P.P.	Primus pater patriæ
PR.S.	Prætoris ſententia
P.R.E.	Poſt reges exactos
PROCOS.	Proconſul
PONT.MAX.	Pontifex maximus

PR.VR.	Pretor urbanus
PROCOSS.	Proconſules
P.H.C.	Publicus honor cūrandus
PAR.	Parentum
P.M.	Principi militum
P.	Pupillus
PV.	Pupilla
PR.PER.	Prætor peregrinus
PIENTISS.	Pientiſſimus
PI.uel IV.	Principi iuuentutis
PRAEF.VIGIL.	Præfectus uigilum
PRAEF.VRB.	Præfectus urbis
PP.	Pater patratus
P.S.F.	Publicæ ſibi fecit
P.F.	Publii filius
P.F.	Pius fœlix
PL.	Publii Libertus
PRI.KL.uel.K.	Pridie Kalendas
P.M.	Pontifex maximus
PRAEF.PRAFS.	Præfectus præſidii
PATR.	Patritius
P.S.EC.	Publicæ ſaluti faciūdū cura uit:uel publico uel ꝓprio ſū ptu faciundm eurauit

P.P.P.P.E.S.S.S.E.V.V.V.V.V.V.V.F.F.F.F

Primus pater patriæ profectus eſt Secum Salus Sublata eſt: Venit uictor ualidus uincens; uires urbis ueſtre ferro fame flamma frigore.

PLEBS.VRB.ET HON.V.	Plæbs urbana & honore uſi
Q.	Quintus uel quintius
Q.uel Q V.	Quartus
Q.M.	Quo modo
Q AM.uel.A.M.	Quemadmodum
Q.S.S.S.	Quæ ſupraſcripta ſunt
Q.R.F.E.V.	Qđ recte factũ eẽ uidebit̃ ;
Q VAESS.	Quæſtores
Q VAES.	Qæſtor
Q.L.	Quinti liberti
Q.N.A.N.N.	Qñ neqꝫ ais neqꝫ negas
Q.B.F.	Quære bonũ factum
Q.E.R.E.	Quanti ea res erit
Q.F.	Quinti filius
Q.L.F.	Quinti Lucii filius
R.L.P.	Recte legi poſſit
R.F.E.D.	Recte factũ eſſe dicetur.
R.F.E.V.	Recte factũ eſſe uidebit̃
R.P.	Res publica
RET.P.XX.	Retro pedum uiginti
RET.P.C.	Retro pedes centum
RVR.	Rura
R.P.	Romani principes
R.C.	Roma ciuitas
R.R.	Rurum romanorum
R.REG.	Rurum regienſium

R.R.	Ruderibus recoligendis
R.D.	Regis domus
R.R.R.F.F.F.	Regnum romæ ruet ferro fame flamma
R.P.C.	Rei publicæ conſtitutio
R.N.LON.P.X.	Retro nō lūge pedes decem
SP.	Spurius
SER.	Sergius uel ſeruius.
S.C.	Senatus conſultum
SEX.	Sextus
S.D.	Sententiā dicit uel dedit
SIL.	Silla
S.N.L.	Socii nominis latini
S.F.S.	Sine fraude ſua
S.T.A.	Sine tutoris auctoritate
S.P.Q.R.	Senatus populuſq; roman9
S.N.S.Q.	Si negat ſacro quærito
S.S.C.	Secundum ſuam cauſam
S.L.	Sactorℽ ludorum uel ſacrum ludum
S.S.	Sacri ſcrinii
S.P.	Sacri pallacii
S.P.D.	Salutem plurimam dicit
S.S.S.	Sanio ſanctiſſimo ſacrum
S.C.F.E.	Senatus cōſultū factū eſt
SS.	Sanctiſſimus
S.	Sacrum uel ſacellum
S.S.	Somnium Somniatorū
SIC.V.	Sicuti uoluit

PROBI

T.	Titus
TIB.uel TI.	Tiberius
T.A.	Titus Anius
T.A.	Tutore Auctore uel tutoris auctoritate
TR.PL.	Tribunus plebis
TVL.	Tullius
TR.M.	Tribunus militum
TR.AER.	Tribunus Aerarii.
TRIB.POT.	Tribuniciæ poteſtatis
TR.CEL.	Tribunus cœlorum
TR.V.MON.	Triumuiri capitales
TR.V.CAP.	Triumuiri capitales.
T.F.	Titi filius
T.F.L.	Teſtamento fieri iuſſit
TIB.D.F.M.	Tibi dulci filio meo
T.V.uel TITVL.	Titulo uſus
V.F.S.E.S.	Viuens fecit ſibi & ſuis
V.R.	Vrbs roma
VRBISAL.	Vrbiſalia
VAT.	Vates uel uatum
V.A.	Vaterano aſſignatum
VFR.uel F.	Vſufructus
V.F.	Viuens fecit uel uiuūs
V.B.A.	Viri boni arbitratu
V.P.R.	Veteri poſſeſſori reditum
V.PRAET.	Vir prætorius
V.DICT.	Vir dictatorius
V.VRB.	Vir urbanus

VIVIR.	Sextum uir

V.S.L.M. Viuens ſibi locum monumenti, uel uoto ſuluto libero munere.

V.C.	Quinti conſulis
V.P.	Viuens poſuit
V.D.	Viuus dedit
V.S.	Viuens ſtatuit
VX.VX.uel.VC.	Vxor.
V.M.M.	Votum merito Mineruæ.
X.V.	Decem uir.
Y.Y.Y.	Pro.γ.

ROmanorum Ciuium nomina pronomina ac cognomina: eorumq́ magiſtratuum q́ in antiquis deſcripta codicibus reperiũtur per abreuiationem litterarum ſũt ut infra Per primum nomen: pronomen intelliges. (patebit
Per ſecnndum: proprium nomen.
Per tertium ucro agnomen: Idemq́ eſt ſupranomẽ interdum ut in exemplo.

C.IVLIVS CAESAR. CN.POMPEIVS MAGNVS.L.STATIVS DIODORVS P. POMPEIVS AVRELIANVS.& ſic dbẽt poni oĩa in eo caſu & ꝓferri in quo poſite ſunt dictiones ad quas referunt.

M.Marcus.CICERO IMP. Imperaror. CAES. AVG.Cæſar Auguſtus. HIRCIVS. PANSA. IMPP.Imperatores.SILLANVS.MVRENA. COSS.DE SIG. Conſules deſignati. & ſic de reliquis caſibus.

PROBI

Alie abbreuiature ex Valerio probo exeepte.

ET his ſimilia ſecũdum hec curiaꝝ noia Tribuum comitiorum; ſacerdotiorum: poteſtatum: magiſtratuum: præfecturaꝝ; ſacroꝝ ludorum; rerum urbanarũ. rerum militarium collegiarum. decuriarũ. Faſtoru; numeroꝝ menſuraꝝ: Iuriſciuilis; & ſimiliũ ceteroꝝ notatões ꝑprias hñt.

Littere ſingulares in iure ciuili
De legibus & plebiſcitis.

P.I.R.P.Q.I.S.I.F.P.R.E.A.D.P. Populus iure rogauit: Populuſq; iure ſuſcepit in foro pro roſtris; & ante diem pridie.

E.H.O.L.N.R. Eius hac oibus lege nihilũ rogatur.

S.R.L.E.C.Q.O.R.E. Si rem lex ex eius cauſa quæ omnium rerum eſto.

M.E.M.D.D.E. mũiceps ei9 mũicipii dar̃ dãnas eſto

Q.E.R.F.E.D. Quod eius rei factũ eſſe dicetur.

L.I.D.A.C. Lex iulia de adulteriis coercendis.

V.D.P.R.L.F. Vude de plano recte legi fecit.

S.Q.S.S.E.Q.I.N.S.R.E.H.L.N.R. Si qđ ſacri ſci ẽ qđ iure nõ ſit rogatu eius: hac lege nihil rogatur.

P.R. Poſſeſſori redditum

S.C.P.S. Senatus conſultũ plebiſcitũ.

Q.D.E.R.F.P.D.E.R.V.I.C. quod de ea re fieri placere de ea re uniuerſi ita conſueuerunt.

Q.F.E.I.S.F. quod factum eſt in ſenatu fuerit.

S.Q.M.D.E.R.A.P.P.V.O.E. CONSPR.

TR.PL.Q.N.S.Q.E.V.A.P.PL.F.

Si quid meæ de ea re ad populum plebū ualeto opus eſt conſpreto, tribuni plebis qui nunc ſunt quod eius uidebitur ad populum plebis ferant. quod ſi non tu/lerint eos prætores. tribuni plebis qui deinceps erūt quod eis uidebitur ad populum plebēue ferant.

In legibus actionibus hæc.

A.T.M.D.O. Aio te mihi dare opertē.

Q.N.T.S.Q.P. Quando negas te ſacramento quinquagenario prouoco.

E.I.M.C.V. Ex iure manu conſertus uocauit.

S.S.C.S.D.E.T.V. Secundum ſuam cauſam ſicu/ti dixi ecce tibi uindicta.

Q.I.I.T.C.P.A.F.A. Quando in iure te conſpicio poſtulo a me fax auctore.

I.D.T.S.P. In diem tertium ſiue prēdium ſiue pere undum.

In editis Perpetuis.

D.M.F.V.C. Doli mali, fraudis ue cauſa.

I.D.ID. Iudicium dabo; iuredictio.

Q.E.R.E.T.P.I.R.T.Q.P.D.T.D.D.P.F.

Quanti ea res erir tantæ pecuniæ iudicium recupera torium Dabo teſtibuſq; publice duntaxat decem de/nunciandi poteſtatem facit.

C.E.D. Conuictum eſſe dicetur.

P.DEL.V. Pro delictis Vindicarium.

M.F.P. Male fidei pſſeſſor. & ſimilia prout inueni/untur.

De ponderibus.

Semis alicuius rei notatur per S.S.
As numus eſt libralis notatur per L.
Dipondus numus eſt libralis notatur per LL
Seſtertius nummus eſt Duarum ſemis
librarum LLS uel HS.
Denarius decem librarum numus ✳ .uel ⚹

De numeris.

QVoniā mētio cæpit de nūeris ideo breuiter oñ damus qua figura qſqꝫ nūeris repſentetᷣ. Oīs aūt nūerus ꝑ figurā unitatis repſentetᷣ .ut denarius ꝑ decē unitates.nouenariꝰ ꝑnouē & ſic de aliis:Sed qa hoc pareret faſtidiū iſtitutū ē: ut oīs uūerꝰ uſqꝫ ad qnariū per figurā unitatis repreſentetᷣ ꝑ unū I.B narins ꝑ duo.II.Q uinarius per. V.Denarius.per.X.Literæ.ut ſic.IX. habebis nouem ſi poſtponatut habebit ūndecim .XI.L. Q uiquaginta.C.Centū .D.ſignificat qngēta.M.mille.Et nota ꝙ ꝗlibet figura ſi ei prepo natur linea ex tranſuerſo directa;tot ſignabit milenarios: quot per ſe ſignificat unitates:ut in mille unitates,

I	Mille ſignificat
V	Q uinqꝫ milia
X	Decem milia
I	Vnum notat
V.uel IV.	Q uinque
X	Decem
L	Q uinquaginta
C	Centum
S.uel CC.	Ducenta

D.	Quingenta
M. úel. g.	Mille
IↃↃ.	Quinꝗ; milia
CCIↃↃ	
X.	Decem milia
ↃMC.	
IMI	
IↃↃↃ	
D	Quinquaginta milia
CCCIↃↃↃ	
ψ	
C	Centum milia
CM	
CMↃ	
CqↃ	Mille milia

EINIS.

Lex ex tabellis Diuum de re Futuaria. Sacra Lex.

IVre uiſendi conſectandi: ſuſurandi: geſtiundi ſuſtruendi: ſalutādi cōfabulādi p̄candi ꝑpetuo inter diu futuraris ꝓmiſſa ex me ſunto: Ex æde foramine: orto poſtico impluuio cūcta hæc incōma ne/mini hoī ꝓhibunto. fide cōſilia ferūto: ſeruāto: auxilium opereue danto: Sub noctu uota tractāto ꝓmiſſa iuramē ta: lamenta admiſcūto: Verecūdiā timorē amouento: ſu ſpitōe cūcta cauento triſtitiā ſup̄munto: Tp̄i locoue ob/fecūdāto; occaſioniue unq̄ cedūto: internūtias epiſtolas ſubcōdūto: his ſpē uolūtatē expectationē: neceſſitatem: miſericordiā ad lectañ: iſerūto: fraude: ui: dolo: oñtatiōe: adtemperate utūtor: prudentiā pietatē morē uirtutis ta/cūitatē hn̄to tenūto geſtiūto ex pactua qcq̄ ſēpiterne q̄ſi

FVTVARIA

ſtipē pignꝰ carpiuto: eiꝰ ꝑmiſſū ĩ id'adueũto nouã q̃run to iſtaue pōpaue grādianimem nobilem inſectantor; no tas coniectarias tutius nouāto. LEX.

Ex. S. Futuario. C. Decretus huius legis interpretande publico ueterano futuario Cuui fas eſto ſenatus laudan to: poſtremo in uulgus ſinunto. S. C. D.

Romæ in eccleſia poſt captum martium

BENE VALEAS. QuISQuIS ES. C. MARTIAE MEAE CONIVGI BENEMERITAEQuE MVL TIS CVM SVDORIBꝰ VIXIT VIRTVOSE.

Pataui in arca laterina ĩ qua uas fictile claſum erat.

Plutoni ſacrum munus ne attingite uates
  Ignotum eſt uobis hoc quod in orbe latet
Namq; elementa graui clauſit digeſta labore
  Vaſe ſub hoc modico max. Olibius
Adſit fœcũdo cuſtos ſibi copia cornu
  Ne præcium tanti depereat laticis.

Ibidem in uaſe fictili in quo uitreum erat iucluſum.

ABITE HINC PESSIMI FVRES VOS QVID VOSTRIS VOLTIS CuM OCVLiS EMiſſitis. ABITE HINC VOSTRO CVM MERCVRIO PETASATO CADVCEATOQuE MAXVMꝰ MAXVMVM DONVM PLVTONI HOC SACRVM FECIT. Romæ.

Qui ſunt hi gemitus? caritum: quæ pompa: camillæ
  Vnde odor hic? cineri: T hura miniſtrat amor
Vnde pyra? ex pharetra: quis ue ardet ĩ igne: lepores
  Quis ſatis illachimas: quis leget oſſa: uenus
O fatum infœlix: quid forme gloria prodeſt
  Si faſtus hominum parua fauilla rapit.

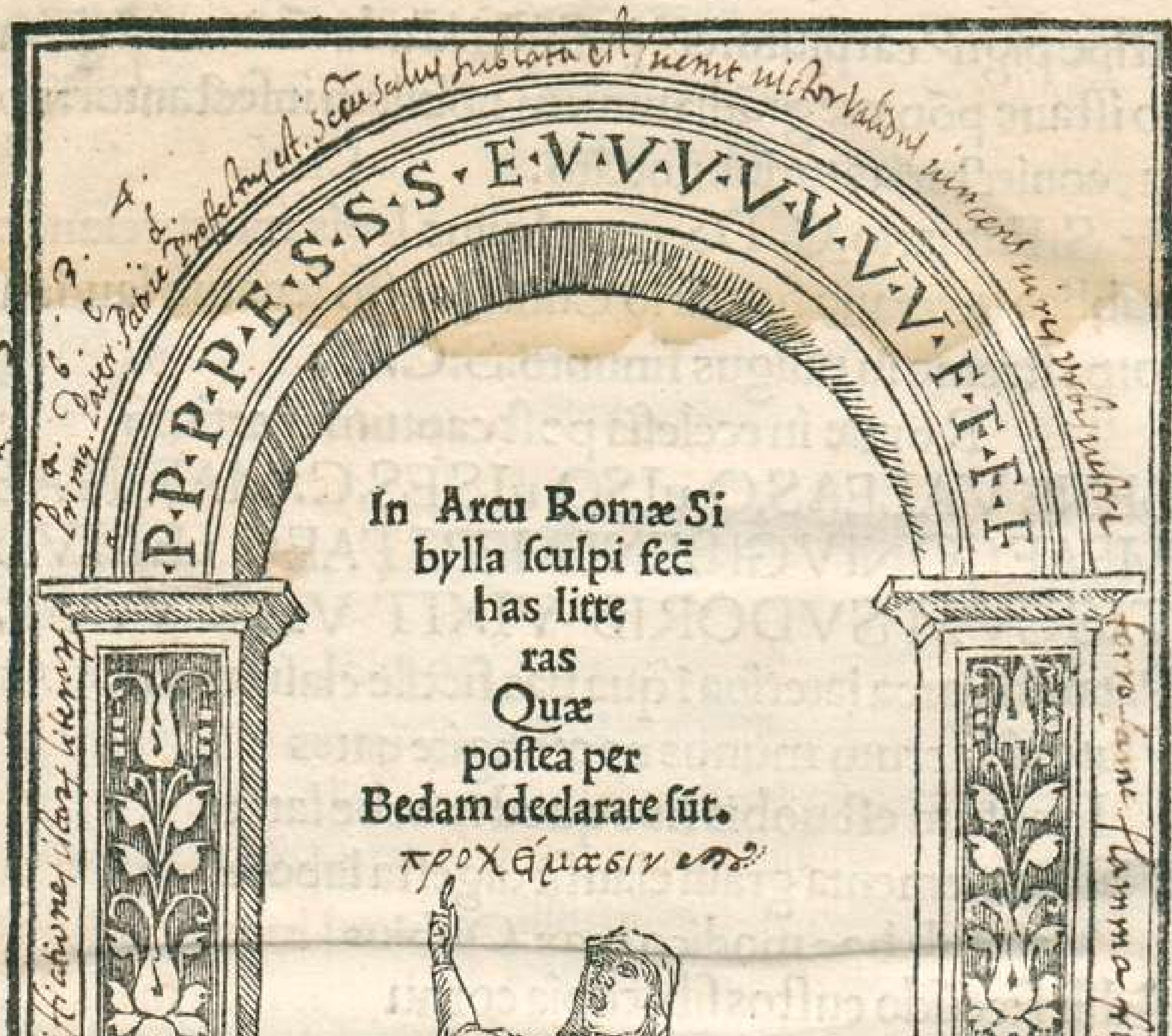
P·P·P·E·S·S·S·E·V·V·V·V·V·V·V·V·F·F·F·F
In Arcu Romæ Si
bylla ſculpi fec̃
has litte
ras
Quæ
poſtea per
Bedam declarate ſũt.
B·M·

PARASCITI

EPIthaphium Scitu Polẽſis Paraſiti hiſtoriſq; feſtiuiſſim apud ſalonam Vrbem Dalmatiæ in Lapide mire magnitudinis

VIatores optumi uel aduenæ ſiue bini; ſiue ſinguli inceditis; ſiue turmati. Quod magis erit grẽ offirmate greſſum. nec miremini ſi moramini aliquãtis p; Didaculus eqdẽ fui ſuccintus ſermo dari uobis ñ põt. ut iuuat uobiſcũ eẽ: ac ab ore meo pẽdulos detinere ut iuuit ſemp: ſaxũ hoc uos uocat; qd inq; Viuus aſſueui prudens: imprudens. mortuus itẽ uos follo nam non uos uocat qđ uacat ore. ueꝝ is quouis cinis hic latet oli qũo potuit nũc huc uos uocari uoluit; ualuitq;. Hec olim ſua uolũtas uolẽtis uos legere hoc ſcriptũ; uah qd loquor; imo ſculptũ; q̃ ægre ueritas ad huc ſe mecũ conciliat; Nã neq; hic atramẽtũ : uel papirus; ſed maleolo Et celte litreratus ſilex ſilens quid hic latet; quid ego efferri & effarri geſtio. Sercius polẽſis paraſcitus hiſtrio ueſter feſtiuiſſimus hic cubo hoc unũ qdẽ tandẽ ſpõte dictum uerũ ẽ ſi qs dubitat hãc olfaciat humũ olet temetum. Et florẽ uini ueteris quo ſat' ſatis uiuẽs uixi. At ſi uexi uitã tã uobis gratã q̃ notã urbi & orbi: nõ minus mun9 a uobis ĩpetrẽ oportet. Adeſte mihi & fauete. ædictoq; huic uos ſubſcribite & obſignate; Si qs ſibi ueſicã onuſtã ſenſerit domũ ſuã onus hec reportet icloca; ſi uero feſtinus fuerit citerior uel ulterior hoc loco ꝓ religiõe ſe euacuet Qui non paruerit; hæc mulcta ill eſto; teſte altero careat; Canes quoq; cæſi fuſtib. editũ hoc ſentiant. Affuiſtis fauiſtis & obſignaſtis uideo quã uoſ riſum dar; ſitio; ſen

tio dictũ uolui eſſe: Quid hoc eſt ꝙ tã faciliter iſtuc ꝓcedit ueritas: ꝑfecto contagione mei ſitit ipſa: Et mihi ſupparaſitatur: q̃ ultro potum inuocata aduenit. Nũc ſi urbani perhiberi uultis & ueritati ſupparaſitãti. & horrenti meo cineri cantaro piaculũ uinariũ feſtinate. Poſt ualete abite in rẽ ueſtrã uiatores optumi his nugis truſſis ambagibuſq; meis condonati poſtumis.

EX LI. V. Rerũ recõditarũ ſamoniaci ſereni utrũq; Carmẽ qđ in eiuſdẽ Furii. uetuſtiſſimi li. ſe repiſſe ꝓfe. eſt.

SI DEVS. ſi dea eſt: cui populus ciuitaſq; carthaginẽſis eſt in tutela: teq; maxĩe ille q urbis huius populiq; tutelã recepiſti ꝑcor uenereor ꝙ ueniãq; a uobis peto. ut uos Populũ ciuitatẽq; carthaginenſem deſeratis. loca tẽpla ſacra ubeſq; eorũ relinquatis: abſq; iis abeatis: eiq; & populo: ciuitati metũ formidinẽ obliuionẽ ĩni iciatis ꝓditiq; Romã ad me: meoſq; ueniatis: nr̃aq; urbis loca tẽpla ſacra urbs acceptior: ꝓbatiorq; ſint mihi quoq; populoq;. Ro. militibuſq; meis ꝑpoſiti ſitis ut ſciamus intelligamuſq; ſi ita feceritis uoueõ. uoueo uobis templa ludoſq; facturũ.

IN EADEM Verbã hoſtias fieri oportet aũctemq; uideri exterorũ: & ea ꝓmittãt futura. Vrbes uero: exercituſq; ſic deuouũtur: nũmibus iã euocatis. Sed dictatores. Impp. q̃ ſibi poſſunt hic uerbis.

DIS PAtri ſiue Iouis manes ſiuẽ quo alio noĩe fas eſt noĩare: ut oẽs illã carthaginẽ exercitus. Quẽ ego me ſentio dicere fuga formidĩe terrore cõpleatis: Quinq; aduerſus legões exercitũq; nr̃m arma telãq; ferent ut uos eũ exercitũ: eos hoſtes: eoſq; hoĩes: urbes. agroſq; eorũ & q in his locis regionibuſq;

[Library stamp: ...TECA CENTRAL ... BARCELONA]

agris ũrbibusq; habitãt abducatis; lumineq; ſupo priũe
tis excitũq; hoſtiũ urbeſq; agroſq; eoꝝ quos me ſentio
dicere. uti uos eas urbes agroſq; capita; ætateſq; eoꝝ de
uouatis; cõſecratas habeatis; ollis legibus q̃bus q̃nq; ſt̃
maxĩe hoſtes deuoti eoſq; uictuꝛos ꝓ me fide magr̃atu
quæ meo ꝓ Po. Ro. exercitu legibuſque nr̃is do duoueo
ut me meãq; fidẽ; ipiũ legões exercitũque nr̃m q̃ i his re
bus gerũdis ſunt; bñ ſaluos ſinatis eẽ. ſi ita hæc facitis ut
ego faciã ſentiã intelligãque. Tũc q̃ſq̃s hoc uotũ faxit
r̃cte fcm̃ eſto. ouibꝰ atris tribꝰ. o tellꝰ mr̃ te Iup. obteſtõ
Cũ Tellurẽ dicit mãibꝰ terrã tãgit. cũ iouẽ dicit; mãibꝰ
ad cœlũ tollit. cũ uotũ recipe dicit. mãibꝰ pectus tãgit.

IN antiq̃tatibꝰ ãt hec opida inueni deuota unũ
comus. fragellas cauios; fidenã hec in italiã. p̃
ter ea carthaginẽ & corrinthũ; ſed & multos
exereitus oppidaq; hoſtiũ galorũque & hiſpanóꝝ affoꝝ
Mauroꝝ aliaꝝque gẽtiũ q̃s priſci loquũt̃ ãuales; hinc ẽ
ergo ꝙ pp hmõi euocatiõem nũinũ diſceſſiõemque ait
Vir. exceſſere oẽs aditis ariſq; relictis dii. & ut tutelares
deſignaret; adi ecit; q̃bus ip̃m hoc ſteterat; utq̃ p̃ter euo
cationẽ & uini deuotõis oñderet. in q̃ p̃cipue Iup. inuo
cat̃ ait; Ferus oĩa Iup. argos trãſtulit ur̃ ne nobis ꝓbatũ
ſiue diuini & hũani iuris ſcia nõ poſſe ꝓfũditatem Ma
ronis intelligi. Ex libro ſecũdo Saturnaliolu Macrobii.

In ep̃atu Viterbienſi. D. M. S.

COLLATINVS TARQVINIVS DVLCIS
SIME CONIVGI. ET INCOMPARABILI LV
CRETIE PVDICILIE DECORI Mulieꝝ Gloria
uixit ann. xxii. mẽ. iii. di. vi. proh dolor q̃tũ fuit cariſſima
Salone in monumento antiquiſſi.

MARCO

Labeo Marſus: Quē in calamitate Macedonica Prolapſum equo celer hoſtis præmebat Genatum; ſeq. gladio cruento traiecit: ne uictoris octauii uultū ſuſtineret hic eius oſſa cōdita ſunt Iunonis Luciani Sacello Flamē Dialis aus Trinum applicari uetuit.

Crudeles parcæ quæ nemini parcunt. inuidere mihi.

Hic ſitus eſt Ligurnus puer dolor parentum.

Philiſci conſolatoria Marco Ciceroni colloquenti præſtita dum in Macedonia exularet per Ioannem auriſpam Siculum e græco in latinum traducta. Incipit.

NON PVDET O CICERO flere atq; efæminate uitam agere? Ego quidem nunq̄ expectaram te multa uariaq; doctrina præditū: Quū multos ēt ſolatus fueris ita mollem fieri poſſe. At ille inquit. Nequaq̄ o Philiſce ſimile eſt pro aliis queq̄ dicere & ſibi conſulere. Nam ea quæ pro aliis dicuntur a recta firmaq; mente producta opportunitatem maxime capiunt. Cum uero paſſio quædam animus ſollicitat obtunditur atq; obumbratur: Nec quicq̄ apertum intelligere poteſt. Quāobrem optime dictum ē Facilius eſſe alios monere: q̄ cum pateris æquo animo ferre. Dicis (inqt Philiſcus) rem quandam cuius homini comunem: Ego quidem non dignum putarem te tanta prudentia uſum. tantaq; ſapientia exercitum: non ita ad omnes humanos caſus præparaſſe te: ut ſi quid præter hoīum opinionem accideret te immunitum inueniret. Cum uero ita Conſtitutus ſis: Vt ſi qua opportune dixero tibi profuturus uidear paſſionem hanc tibi alleuiabo: tāq̄ ſi qui pondus hu

meris ferent ſeſe quibuſdam alleuiant & eo facilius ilis quo ego non minimam ponderis partes accipiam. Non enim indignum putabis tuoꝝ laborum ſolamen ab alio quodam ſortiri. ſi quidam tute tibi ſufficeres nõ opiis iiſce ſermonibus nobis eſſet nũc uero idem paſſus es: qđ aut hippocrates aut democritus: aut quiuis alius famoſiſſimoꝝ medicoꝝ qui ſi ægritudini male incidiſſe aliena manu ad eius ſalutem egeret. at ſi q̄ (inquit Cicero) rationẽ habes: que hanc animo obſcuritatẽ eripere poſſit meq; ad primã lucẽ reducere paratiſſimus in audiendo ſum9. Nam ut medicamẽtoꝝ. ita ſermonus & differentiæ multæ & uires uariæ eſſe cõſueuerunt. Qua cã nihil mirum ſi me & in ſenatu & in concione & in iudiciis clarũ ſapientia quadã Iuueris. Age ergo (iquit Philiſc9 poſtq̄ prũptus in audiendo es. Scrutemur primo mala ne uære hæc ſint quæ te circunſtant: poſtea uero quo pacto ipſa curemus. Ego quidem imprimis inſpicio te: & Corporis ualitudine bona frui: & maxime eſſe ualitudũ Quod naturæ primũ bonũ eſt hoibus ẽt quæ ad homi nis uitã pertinent habunde poſſidet: ut neq; famẽ neq; ueq; ſiti: neq; frigus q̄cq̄ aliđ ſoleris egeſtate ſufferas qđ qdẽ digne ſecundũ hõini bonũ nã poni poſſet. Nã quum corporis ſtatus bene cupiam eſt ceteraſq; rebus: quæ ad uitam pertinent ſicut ſolicitudine habundat: ea habet profecto quæ ad fælicitatem maxime conferunt Ad quæ Cicero. Sed nulla inquit reꝝ harum utilitas eſt ſi quid cuiuſpiam aĩum triſtem facit & mordet. Multo enim magis curæ miſerum queuis redddũt. q̄ corporis delitie letũ: uti ego nũc & corporis ſanitate par uidendo

mẽte quidẽ male ualeo. Et re℞ ad uite habundanti plu
rimis.n.priuor.& ille.hoc(inquit)te triſtem facit. ſiqui-
dem necſſariis rebus ægre futurus fuiſſes.ratio q̃dã erat
ut rebus quas amiſeras dolores. Sed ſi oĩa tibi habundã-
tiora ſint que oprteat cõtriſtraris q̃ plura non poſſideas;
quicquid præter neceſſitatem cuiq; ſuperfluit; q̃ppe p̃s
eſt, & plura te habuiſſe & nũc pauca eũ primũ rebus ſo
lũ neceſſariis utebaris; itaq; te non habere ea quibus tũc
tibi opus nõ fuerat putandũ fuit. & nũc ea habere q̃bus
nõ eges puta re℞.n.quas amaſiſti nõ multæ tibi ex p̃te hẽ
reditariæ fuerunt, ſed lingua atq; orationibus diues; eua
ſiſti quæ tibi nũc ut illa amitteres cãm dederunt. Quare
dolendũ nõ eſt ſi quo pacto q̃ paraueris eodẽ amiſeris.
Neq;.n.nauarci per nimiũ ægre ferũt quũ magnã iactu
rã faciunt, ſapienter.n.ut puto conſiderant mare id eri-
pere quod eis dederit; & de his quidem ſatis; ſufficere.n.
puto ad felicitatem hominũ ſi ea habaet quæ ſibi ſatis ſi-
ne; & re nulla quæ corpori opus ſit egeat arbitror profe-
cto omne ſnperſluum curam impedimenta & inuidiam
habere quum ergo affirmaueris nulla corporis uolupta
tem cuiq; eſſe niſi animus ſubſequatur eſt quidem id ue
rum nullo enim modo fieri poteſt, ſi ægrotauerit animus
ut corpus ſecum non egrotet. ego autem facilius multo
puto curare animum q̃ corpus id enim ut terrenus mul-
ta in eo non ſatis conuenientia habet; egetq; maiori fortu
næ auxilio. Ille uero quum diuine nature ſit; & corrigi &
moniri facilius põt. Quamobrem ſi animaduertamus ni
hil ex bonis animi deſſe tibi nihil mali aduenſſe profe-
cto tibi dolendum non erit; uideo, quidem imprimis te

hominem ſapientiſſimum eſſe cuius rei teſtimonium eſt quod multa & apud ſenatum. & apud populum. Q uum quid conſulueris perſuaſiſti ſepenumero & riros priuatos oratione iuuiſti. Præterea iuſtiſſimum, te uideo V biq; enim pro patria atq; pro amacis pugnas eorum proditores ſcrutatus eis. Et ea que nunc pateris ob nullam aliam cauſam accideūrt tibi niſiq; pro legibus. Et ꝑ Re. pu. & diebas & nitebaris: Q uod uero continentiſſimus fueris: ipſum tuum exercitum ſatis monſtrat: Non enim fieri poteſt: ut qui alieni corporis uoluptati ſeruiat in medio ſemper uideatur atq; forum frequentet. Tua uero diuturna exercitia nocturnos labores teſtabātur: at cum ita ſit, ego quidem te fortiſſimum arbitrabar tanta mentis firmitudine: tanta dicendi ui uſum. Tum uero ut uidetur te ipſo ſtupefactus es. Q uod præter ſpem dignitatemq; tuam decideris, aliquid fortitudinis tue amiſiſti: quam cito re id aſſumes. Q uum igitur hæc ita ſint: Beneque & corpore & animo ualeas: non uideo quid id eſt quod triſteris, poſteamquam hæc ill dixit. Cicero hæc Ita inquit: Non ne tibi magnum.

VIdetur malum o Philiſce dedecus & fuga nec domi cum amicis eſſe . Sed ex patria contumelioſe expulſum aliena in terra extorrem appellari & inimicis: amicis uero pudorem probere. Nequaquam id qnidem mihi Philiſcus inquit uidetur. Q uum duo enim ſint quibus conſtemus animus & corpus & bona malaq; ab ipſa natura data & determinata ſint. Siquid iis peccat̄ & nocet; profecto & turpe

putatᷣ ſin uero recte ſit magis certe utile erit qđ qdē nō ti
bi euenit: Cætera uero illa īdecora & ſiqd erit tale aliud le
ge & opinioē ea turpia malaq; ſunt: nihilq; corpi officiūt
uel aīo. Quod.n. corpus mō ſtare pōt: aut ægrotū: aut
mortuum: quē aīum iniuſtiorē: aut rudiorem fcactū de
decorᷣ aut exilio: aut re alia ſimili: Ego uero hūiſſe rei cau
ſam puto: qđ nihil ex ipſis nā malū: ut neq; reditus: neq;
in patria ſtatus nā onus ē. Sed q̄lia q̄ſq; noſtꝝ ea opinatᷣ
talia eſſe uidentᷣ. Vnū idem.n. nō ſemp ab oībus hoīb9
dedecus putatᷣ: Sed ſunt aliqua a qbuſdā laudata quæ
ab aliis uituperantᷣ: Sunt.n. nōnulli q magr̄atum neq; re
neq; noīe cognonerūt ualde qdem opportune. ea q̄doq;
hoīs naturā nō attingunt hoī cōuenire putaū. nō eſt. Vt.
n. ſi qđ iudiciu aut aliqua alia determinatio fiat aliquem
ægrotare: aut quenq̄ turpē eſſe ridendū maxie eēt. Eodē
pacto & indedecore eſt. atq; idē in exilio eſſe uideo. Quā
obrem dedecus ex ſe nihil mali hēt: neq; exilio malū ali/
qđ ineſſe pōt: Quumplurimi per multum tpis ſæpe pro
eorum uoluntate nonnūq̄ inuiti peregrinentᷣ. Plæriq;.n.
uitam errando cōſumauerunt tanq̄ omni ex loco depelle
rentur. Nihil tamen ex hac re incōmodi accipere putant
At nihil differt uoluntarie ne id factū ſit an inuito. Nam
exercitatio corpis inuite acta nihilo minus ꝓdeſſe ſolet: q̄
ea quæ uolūtatē fit: neq; is q iuite nauigat: q̄ alii minores
diuitias nāciſci ſolet: Atq; hoc iuitū prudenti uiro accide/
re poſſe nō uideo: Quare ſi bn̄ maleq; uiuendi dr̄ia i hoc
eſt: ut ea q̄ uolūtarie ꝓmpteq; faciam9: Quæ uero iuito
ægre faciam9 facile curaberis: Si qdem oīa neceſſaria ꝑ
uolūtate feramus & a nullo eoꝝ uici pmittamus: Innerī

oía illa qcũqꝫ inuito qſpiã poneret Etenim antiquũ & ꝓ
batũ uerbũ eſt: Oportere noſ ñ qcũqꝫ uolumuſ dignũ pu
tare: ut hẽamuſ: ſed oía q̃ ex neceſſitate nobis eueniũt uel
le: Nã neqꝫ uitæ modũ ꝓ nr̃a electõe hẽmus: neqꝫ nr̃i ſu
mus ſed ut fortune ur̃: & ut cuilibet nr̃m ſorſqꝫ & fatũ iu
beat datũ iri: facere nobis neceſſe erit. Hæc qdẽ ita ſunt.
uelimus ne an nõ. Sin uero hoc d̃decus: aut hoc exiliũ te
triſtẽ facit: ſed quũ nõ ſolũ qcq̃ cõtra p̃riam ñ egeris: imo
multa bñficia feceris: cur inhonorauit atqꝫ te expulit hoc
cõſidera. qd̃ cũ oíno determinatũ ſit hoc te pati. qd̃ hone
ſtiſſimũ atqꝫ optĩũ eſt tibi euenit deſiderares. n. quũ nul
li iniurius fueris. Nã cuilibet ea quæ decerent ſp & cõſu
luiſti & feciſti nõ mõ uir priuatus: ſed cõſul neqꝫ ꝓpria
utilitate qcq̃ pagens Sed legib⁹ ſenatoriis pſuaſus ſemp
ꝓ re quaqꝫ laborãs. Aliq potentia eorumqꝫ malitia freti
oia aduerſus te cõfecerũt. Quãobrẽ eos ꝓ eoꝝ iniuſtitia
& triſtari & moleſte ferre decet. Te uero fortiť. fortune
uidenť ſuſtinere & bonũ & neceſſariũ eſt. Nũq̃ qdẽ ma
gis uelle Catillinã uiuiſſe Lentulo cõiuratum fuiſſe. Oía
qꝫ p̃riæ aduerſa cõſuliſſe. nihilqꝫ ꝓ eius iuſſu feciſſe. Do
mique iniuſtũ manere. q̃ iuſtũ exulare q̃obrem ſi tibi ali
q̃ gloriæ cura ẽ. eligeř qdã magis d̃bes nemĩ iiuriũt exto
r̃re eſſe. q̃ quũ qd male egeris domi manere. Turpe. n.
eſſe ſolet iis qui iniuſte aliquẽ expellunt: nõ illi qui expel
litur. At ego audio te nõ inuitum illos fuiſſe exoſum. Sed
ꝓ uoluntate tua uitã cõmunem illis odiſti. quum neqꝫ il
los meliores facere potuiſſes neqꝫ una cum illis te perdi
tum iri ſufferres. Effugiſti non patriam. ſed eos qui pa
triam perdere conarentur. Itaque Illi & infames & ex

torrẽs putari certe debent'cũ omne aĩ bonũ certe amiſe
rint. Tu uero formoſns & bñ fortunatus: quũ nulli turpi
tudini inſeruias: atq; oẽm dignitatem habiturus ſis: Siue
in Sicilia: Siue ĩ Macedonia uel ubiq; in orbe uiuere uo/
lueris loca qdẽ neq; bonã fortunã: neq; infœlicitatẽ ꝑbẽt
Sed qlibet ſibiipĩ patriã & fortunã ubiq; & ſp facit. Hæc
quum bñ Camillus nouerit: libenter habitauit in Ardea
Hæc Scipio cõſiderãs in literno læte uixit. Quid ariſtiſti
dem: Quid Themiſtodem dicere oportet: quos exili/
um glorioſiores fecit: Quid Solonem qui libens decem
annos peregrinatus eſt. Tu igitur nihil eorum dixeris
graue quæ neque corpoi neq; animo nocent. neque tu//
os caſus ægre feras. Non einm pro noſtra uoluntate ui/
uendi modum habemus ut dixi: Sed neceſſe eſt maxi/
me ea feramus quæ fortunæ uiſa ſunt: Quæ quidem ſi li
bẽtes facimus non dolebimus: Sin inuiti nihil tamen eo/
rũ quæ facta ſũt fugiemus & in id qd maximũ oĩum ma
loꝝ ẽ incidemus uane. ſ. macerari: cuius rei tcſtimoniũ ẽ:
qs illi q difficillima facile ferũt nulli malo eos incidiſſe pu
tãt: Qui uero facillimis rebꝰ grauant' oĩa hoĩum infortu
nia ſeſe ferrc credũt: & cæteroꝝ alii quu meliora male pe
iora uero bñ tractẽt talia ea aliis uideri faciũt qlia ſibi ipĩs
ꝑparaucrũt. Tu ergo hoc aĩaduertẽs: neq; hãc fortunã ꝑ
ſentẽ moleſte feras: neq; ea cã doleas qd eos q te expule/
runt in ꝓſperitate eſſe audis: Vanæ. n. & momẽtaneæ ho
minu fœlicitates ſun qtoq; illis quiſpiã extollit': tãto facili
us (ut ſpũs qdã euaneſcit) qd maxĩe euenirc ſolet in his ci
uitaribus: quæ uolũtate ciuiũ diuiſe ſunt: ibi. n. tãq a tur/
bulẽtis & a mobilibꝰ qbuſdã paꝝ. Imo uero nihil differt

ab iis qui in aliqua procella ſunt: Qui mõ huc mõ illuc feruntur: & ſi quid parum errauerit omnino ſubmergũtur: Et ut neq; druſum: neq; Scipionẽ: neq; Gracchos: neq; alios quoſdã dicã: Recordare q̃do pacto Camillus exul capitoliũ liberans poſtea ſua magna cũ gloria recept9 fuerit: Recordare q̃tum põt poſt Themiſtoclem Ariſtides glorioſior fuerit: Itaq; & tu ſpera iã in prĩam reuocari: Nõ.n.pro tua iniuſtitia expulſus es: & te ut audio req̃rent hi ipſi q̃ te expulerẽt Deſiderabũt oẽs: Sin uero ĩ fortuna p̃ſenti maneres: nihil eam ob cãm doleas: Quod ſi mihi credas: maxime amabis locũ aliquem littori ꝓpinquum quem extra hoĩum frequentia elegeris: ĩ quo & terram colas: & aliquid ſimul ſcribas & xenophon & Tucidides: Hoc.n.exercititiũ totũ ſapientiæ eſt: oĩq; uiro & oĩ reipublicæ aptiſſimum. At exiliũ afferre ſolet fructuoſã quãdã q̃etem. Quare ſi ĩmortalis: ut illi ſunt. fieri cupis. eos imitare. aptitudinem q̃dem ad ipſã rem abunde hẽs: neq; dignitate æges: & ſi q̃d in his bonum aliq̃d eſt: conſul fuiſti. at illi quibus aut ter aut quater conſulatum geſſerunt nihil magis habent q̃ litterarum uanarum numerum: quæ mortno neque uiuenti cuipiam auxiliantur. Non quide Coruinus. aut Marius qui ſepties conſul fuit eligeres porius eſſe quam Cicero. neque magiſtratus cuiuſpiam tu auidus es quem pridem datus tibi exterruit Emolumenta enim quæ illo eſſe ſolebant ſpreuiſti: Diuitias & quam momentaneæ ſunt quæque calumniandi. omnibus locum præbent. Deſpexiſti. At hæc quidem dixi non quod his rebus ad fœlicitatem opus ſit. Sed quia in rebus ciuilibus ita enim oportuit exercitum

1499.

N. 3 44385

eſſe uiuẽdi dñiam cognoſcas:i qua re alia alligas: alia de
pellas: & alia ſeq̃ris alia uero fugias: Breuis qdã noſtra
uita eſt & opportunũ eſt nõ oẽ tuã uitas aliis tribuere:
ſed iã aliqd tibi largiri. Aduerte.n.q̃tũ ab uexationẽ qes
ab auguſtus planicies a ſeruitute libertas a periculis ſe-
curitas differat ut deſideres ita uiuere uti ego memõ Sic
qdẽ felix euades. nomẽq; tui & uiuentis & mortui ma-
gnũ erit: ſi uero ad patriã redire ſtudueris atq; in Re. P.
clarus eſſe deſideraueris moleſtũ qddã. nihil dicã timeo
dũ reꝝ ſtatũ aĩaduerto tuãq; audatia cõprehendẽdo: ut
potentiã ac multitudinẽ diuerſorũ animoꝝ uideo: ne ite
rũ decidas: & ſi quidem exulaueris pænitebit. Sin uero
qcq̃ grauiſſimũ aliud tuleris: penitentie locũ habere nõ
poteris At nõ duꝝ nõ tur pe ſcienti cuiq̃ caput amittere
atq; in foro mori. Nec me oderis qd tibi infeliciora augu
ror. Sed obſerua potius qd futuroꝝ tibi argumẽta demõ
ſtro. nec illud te decipiat quod quoſdam potentiſſimos
uiros amicos habes. nõ. n. ꝓderunt tibi hi qui amici ui-
dentur cõtra inimicos. quod iã exꝑtus es. Nã illi q dñati
onem capiunt cetera pro nihilo habent. ſi ſolum id con-
ſequantur qd uolunt. Q uin & amiciſſimis. nõnunquã
& agnatione couiunctiſſimis malos proponunt Cicero
uero quum hæc audiſſet. æquierem aĩum accepit.

Priuilegio & Gratia

Impreſſum Venetiis per Ioannem de Tridino alias Ta
cuinum anno domini. M.CCCC.IC.VIIII. die. xx.
1499.
aprilis Regnante Illuſtriſſimo & excellentiſſimo Do.
Anguſtino Barbadico.

FINIS.

R.3 68385

Vniuerso pplo

Leta domus meritis: et nomine clara parentum
Nigra est. hec fati vis. inimica tulit
Integer atque omnis fueram probitatis amator
Sancta fuit vite. fama fidesque mee
Inuidit fortuna ingens. ac rete tetendit
Gramen ubi reges. quo capiuntur erat
Quo cum ferre pedem. digitisque attingere cepi
Dimisisse ratum sum sua regna iouem
Nam mala mens auri. ve fames. hec dura coegit
Vis fati et tanti fama magisterij
Quod bene presensit. mitescens principis ira
Indulgens vite. compatiensque mee.

Dincus de viterbio

Speculum vite.

Heu pietas heu summa tue clementia dextre
Adsit. et erroris. commiserere mei
Sit ratio. etatis tenere / tenerisque sub annis
Vix expectatu. Cerne magisterium
En pietas / res tanta fuit / cognoscere reges
Qui caderent ultro / si licuisset erant
En pietas. en te gemini / mea funera flentes
Nati te lachrimans. flectat vterque parens
Te. fixes omnisque domus. tibi debita / teste.
Pro me omnis moueat. materna turba rogans

Seruulus deuotissimus

Dincus de viterbio

Epithaphium regis renati

Regia sceptra luis rutilis fulgentia thronis
Dum quondam oculis pressa et nunc puluere terris
Marcescunt flores mundi: laudes et honores
Gloria fama leuis pomparum fastus inanis
Vna parit reges et vulgus terra potentes
Que dedit hec repetit / mortalia cuncta recondit
Vnus erit cumulus rex / pastor inhersque peritus

Epitha. ducis mediolani gladio occisi

Qualemcumque ducem: me fama fuisse loquatur:
Accipe inauditum: lector in orbe scelus
Qui mea debuerat defendere uiscera seruus
Transfodijt scelera saucior ipse manu
Hinc liquet humanis que sit constantia rebus
Lubrica sub fato: cum duce regna cadunt:

Epitha[phium] Iannone puelle

Iannona hic iaceo carum complexa parentem
Attingeram vite tertia lustra mee
Dum vixi mundo forma prestante puellas
Evici cunctas nunc tegor hoc tumulo
Infelix mater thalamos thedasque parabat
Pro thalamo tumulum efferа mors peperit

De ablatione Pragmatice Sanctionis
ex gallie penatibus. Cumque 1518.

Itala gens gaudet: sed plorat francia: plorat:
Gloria [illegible] multis parta ducibus abit.
Gallica sceptra ruunt: pallas cadit: urbs quoque laborat:
Languescit populus: labitur alma fides.
Religio moritur: titubanti [illegible] senatus

buffe: i. [illegible] larig qui [illegible] [illegible] — Proh dolor. Insuflatis buffe rumpere nequit.

Quidam quit magnus [illegible] [illegible]

Perlegat hoc certo sapiat quoque pectore quisquis
Hec [illegible] ediderat acta puer
Ut [illegible] famulus rumpens reperire fidelem
Diguerit [illegible] figere nomen ibi
Multas ille [illegible] res exoptat [illegible] famulari
Equos: et [illegible] [illegible] esse [illegible].
Desinet atque [illegible] lugdunj [illegible] in urbe
Quibus [illegible] redderet notitiam
Sed decidendo [illegible] sua scribere nomen
Demonis [illegible] tristia regna niger 1518.

Epitaphium Leonis x. Pont. max.

~~Intravit [illegible]. Exivit leo. [illegible] [illegible] Moriens [illegible]~~

Aliud eiusdem

Quid miraris leo quod sint sua funera lucis
Indiga si lucis indiga vita fuit.

De eodem

Graffigna [illegible] vivens corpore [illegible] graffignabis

Hic iacet in tumulo [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] hic iacet [illegible] [illegible]

Ditat servata fides..

In domo, et parietibus, guillermi Bubillæ Lugdunensis

Inscius Actæon vidit sine veste Dianam
praeda suis canibus, non minus ille fuit.
Scilicet In superis etiam fortuna luenda est
nec venia læso numine casus habet.

Erat picta fabula Actæonis.

[stamp]

Neu regio foret ulla suis animalibus orba.
Astra tenent coeleste solum, formaque deorum
Cesserunt nitidis abitanda piscibus unde.
terra feras cepit, volucres agitabilis Aer.

Erat pictus Jupiter cum suo fulgure supra aquilam, et simul erant planetæ.

Si lacrime, vel opes animas ressuscitare valeret.
Jupiter et pluto soli, sua regna teneret.

Erat picta fabula Adonis apri dente percussus.

Spes Impiorum peribit. // Laboravi quiesco.

Ignoti nulla cupido. // Cum gaudio gracias agetes Deo //.

Conturbat domum suam, qui sectatur avaritiam

Quod cum maiore labore acquiritur, magis diligitur.

Domine exercituum, beatus homo qui sperat In te. //.

8ª

DIPUTACIÓN PROVINCIAL
DE BARCELONA

BIBLIOTECA CENTRAL

Reg.º Ms. 1010

Sign.ª 8-I